

Verlos ons van de boze

W.F. Wisselink, Brouwershaven

De boze .. wie is hij? In de Bijbel krijgt hij allerlei namen; meestal wordt hij duivel of satan genoemd. Hij is: de tegenstander van het Woord.

Hij gaat de ondergang tegemoet. Hij wil zoveel mogelijk mensen meeslepen in zijn val.

We hebben niet vaak rechtstreeks met hem te maken. Hij is onze eerste vijand, maar hij maakt heel slim gebruik van bondgenoten. U kent ze wel, die bondgenoten. De wereld is zo'n bondgenoot. (Onder 'de wereld' versta ik in dit verband: de mensen die zonder God willen leven). De duivel valt ons heel vaak aan via de wereld (via onze ongelovige medemens). En hij weet ons goed te treffen. Ook van ons zélf maakt hij gebruik, van de zwakke plekken in ons eigen hart. Ons 'vlees' is een bondgenoot van de duivel.

Vandaar dat we drie doodsvijanden hebben: de duivel, de wereld en ons eigen vlees. Het begint bij de duivel.

Invloed

Dat dat zo is, blijkt wel uit de gelijkenis van de zaaier. Gaat u maar na wat Jezus zegt in Marcus 4. (Ik denk dat het handig is, om het er even bij te nemen: Marcus 4). Een zaaier gaat erop uit om te zaaien. Een deel van het zaad valt langs de weg; een deel valt op steenachtige bodem; een deel komt tussen de dorens terecht. Jezus legt zelf deze gelijkenis uit. Laten we zijn uitleg eens nagaan.

* In vers 15 legt Jezus uit wat dat zaad is dat langs de weg valt. Mensen hóren het Woord, maar het wordt weggepikt.

* In vers 16 en 17 legt Jezus uit wat dat zaad is dat op steenachtige bodem valt. Mensen hóren het Woord. Ze worden erdoor geraakt, maar dat duurt niet lang. Het Woord slaat niet écht aan. Ze laten het niet wérkelijk toe. Tegenstand en verzet zorgt dat het Woord omkomt.

* In vers 18 en 19 legt Jezus uit wat dat zaad is dat tussen de dorens terecht komt. Mensen hóren het Woord, maar in hun hart komen zorgen, en er komt bedrog, en er komen begeerten. Ze hóren het Woord, maar daar is op den duur geen ruimte meer voor in hun hart. Het Woord komt om.

Dus: het Woord wordt weggenómen, het Woord wordt weggeschróeid, het Woord wordt weggedúwd. Wie z'n werk is dat? Jezus wijst naar de duivel: de tegenstander van het Woord. Hij noemt hem alleen in vers 15. Hij maakt daar duidelijk dat de satan op de uitkijk staat. Zodra het Woord gezaaid is, komt hij erop af; hij pikt het weg. De sátan zit erachter, als het Woord wordt weggenomen. De sátan zit er dus ook achter, als het Woord wordt weggeschróeid of weggeduwd. Je zou het niet zeggen. Het gaat heel sluipend. Het is toch een werkelijkheid, waar Jezus ons voor waarschuwt.

Wat betekent dit nu concreet voor ons?

In ons leven hebben we te maken:

- * met mensen die leven zonder God,
- * met mensen die zichzelf 'christen' noemen, maar die toch kritiek hebben op het Woord van God,
- * met mensen in onze eigen kerkelijke omgeving,
- * en natuurlijk ook met onszelf.

De duivel heeft daarmee vier mogelijkheden om een plaats te krijgen in ons leven.

Mensen zonder God

Hij kan het proberen (1) via mensen die leven zonder God. Wij leven midden tussen zulke mensen. We leven tussen goddelozen: mensen die geen eerbied voor God hebben. Dat gebrek aan eerbied begint in hun hart; het blijkt in hun leven. Met dat léven komen we royaal in aanraking. Ik neem aan dat iedereen wel een radio heeft. Velen van ons hebben een televisie. Via de radio en via de televisie kan het goddeloze leven elk uur van de dag binnenkomen in ons huis. En dan heb ik het nog niet eens gehad over de niet-christelijke krant, die krant, met z'n dagelijkse keuze uit het nieuws, met z'n dagelijkse commentaar bij het nieuws. Wat een kánsen geven wij aan goddeloze mensen, om ons te beïnvloeden! Mensen die geen eerbied voor God hebben, die mogen ons vertellen wat ze ervan vinden. Ze mogen ons laten zien wat leuk is. In het leven valt de slechtheid vaak wel mee, maar let op het hart dat erachter zit. In dat hart woont geen eerbied voor God. Het hárt is goddeloos, en de goddeloosheid van het hart sijpelt door naar het leven. Dat goddeloze leven kan ons beïnvloeden. We gaan eraan meedoen. Het slechte van ons leven kan naar binnen slaan, en ons hart aantasten. Dat is de eerste weg waarlangs de tegenstander van het Woord een plaats probeert te krijgen in ons leven.

Moderne christenen

Hij kan het ook proberen (2) via mensen die zichzelf 'christen' noemen, maar die toch kritiek hebben op het Woord van

God. Dingen waarvan wij zeggen: 'God verbiedt het'; daarvan zeggen anderen: 'God verbiedt het níet'. Als wij zeggen: 'je moet GóD dienen, de Vader van onze Here Jezus Christus, want Hij is de éníge God; dat vraagt de HERE van ons in het éérste van zijn tien geboden'; dan zullen anderen zeggen: 'het is fijn als je Jezus kent, maar het is ook fijn als je de weg naar de hemel vindt via de weg van het boeddhisme of van het hindoeïsme of van de islam'. Als wij zeggen: 'homosexueel leven is in strijd met Gods wet; God legt uitdrukkelijk de verbinding tussen geslachtsgemeenschap en huwelijk; Hij wil dat getrouwde mensen elkaar tróuw zijn; dat vraagt de HERE van ons in het zévende van zijn tien geboden'; dan zeggen anderen: 'als getrouwde mensen het niet meer met elkaar kunnen vinden, zijn ze vrij om een nieuwe relatie aan te gaan; mensen die van elkaar houden, mogen best héél intiem zijn met elkaar (daar hoeft je niet voor te trouwen, en als man mag je best iets met een man hebben, of als vrouw met een vrouw)'. Op die manier probeert de duivel het Woord van God krachteloos te maken. Als theologen allerlei zonden goedpraten, waarom zouden wij er dan nog tegen strijden? Dit is de tweede weg waarlangs de tegenstander van het Woord een plaats probeert te krijgen in ons leven.

Eigen kerkelijke omgeving

Hij kan het ook proberen (3) via mensen in onze eigen kerkelijke omgeving. Mensen die christen zijn (mensen die alles willen aanvaarden wat God in zijn Woord zegt), ook zúlke mensen kunnen een slechte invloed op ons hebben. Dan zijn we blij met Christus. We zijn dánkbaar voor zijn werk. We komen anderen tegen, mensen die óók blij zijn met Christus; mensen die óók dankbaar zijn voor zijn werk. De Here wil die ontmoeting; Hij wil ook dat we elkaar opbouwen. Maar: wat vreselijk: we ontmoeten elkaar, maar we begrijpen elkaar niet. We krijgen ruzie. 't Is afschuwelijk! We raken verdeeld. Misschien ligt het aan míj, maar ík heb natuurlijk (dat begrijpt u vast wel: ík heb) de indruk dat het aan de ánder ligt. We worden boos op elkaar. Het gevolg van deze boosheid wordt door de apostel Paulus duidelijk gemaakt in Efeziërs 4 vers 27: we geven plaats aan de duivel.

Het eigen hart

Op allerlei manieren probeert hij plaats te krijgen in ons leven. Dat doet hij natuurlijk ook (4) via onszelf. We zijn vatbaar voor zonde. Ons hárt is zondig, en daarom is dat stille werk van de duivel zo gevaarlijk:

- * die sluipende beïnvloeding door mensen die leven zonder God,
 - * die sluipende beïnvloeding door mensen die zichzelf 'christen' noemen, maar die toch kritiek hebben op het Woord van God en
 - * die sluipende beïnvloeding door het contact met mensen in onze eigen kerkelijke omgeving,
- dat alles zet ons geloof onder druk. Het kan ons ertoe brengen, om ons van iedereen af te schermen. Niemand heeft wat met ons te maken. Alleen op tijden dat het óns schikt, delen we ons geloof en onze kennis met uitsluitend door óns gekozen medemensen. Verder mag niemand eraan komen. Niemand heeft wat te zeggen over ons leven. We worden eenzame ik-figuren, die elkaar sóms (vlúchtig) ontmoeten.

Strijd

Op allerlei manieren probeert de tegenstander van het Woord een plaats te krijgen in ons leven. We zijn gewaarschuwd! We moeten zuinig zijn op het Woord van God. Laten we oppassen dat dat Woord niet wordt weggenomen en dat het niet wordt weggeschroeid en dat het niet wordt weggeduwd! Immers: 'wie heeft, hem zal gegeven worden; en wie niet heeft, ook wat hij heeft zal hem ontnomen worden' (Marc. 4:25).

Beantwoording van de gestelde vragen

Naar aanleiding van mijn toespraak zijn allerlei vragen gesteld.

Invloed

Een vragensteller wil de volgorde (duivel, wereld, ons eigen vlees) liever omkeren, want ons eigen vlees is de eerste verantwoordelijke. Een andere vragensteller heeft de indruk gekregen dat je de schuld van alle ellende rustig aan de satan kunt geven.

Antwoord: Uit Genesis 3 leren we dat het begint bij de duivel. Alleen, we mogen de schuld niet afwentelen op de duivel. God straft de slang, maar Hij straft ook de vrouw en Hij straft ook de mens. Uit Marcus 4 leren we iets soortgelijks. Jezus spreekt in vers 15 uitdrukkelijk over 'de satan'. Wie geen gehoor geeft aan het appèl van Jezus (vers 3: 'Hoor'), laat de satan zijn gang gaan, en staat schuldig voor God.

Mensen zonder God

Een volgende vraag gaat over het contact met mensen die leven zonder God. De vragensteller miste in de toespraken het 'missionaire aspect', de *bewogenheid* naar de mensen in nood.

Antwoord: Het is fijn dat deze vraag gesteld is. De toespraken gingen over onze veiligheid. Een heel andere vraag (maar net zo belangrijk!) is: hoe kan ons christelijk leven van invloed zijn op onze omgeving, en hoe kunnen we ons laten inschakelen als Jezus het Woord zaait?

Moderne christenen

Er is een aantal vragen gesteld die te maken hebben met het gezag van het Woord van God.

Er wordt tegenwoordig veel gesproken over onze ervaringen en over onze gevoelens, en daarom vraagt iemand of onze gevoelens een invalspoort van de duivel kunnen zijn.

Antwoord: Dat kan.

In mijn toespraak heb ik gezegd dat de weg van andere godsdiensten niet naar de hemel leidt. Maar, vraagt iemand, gaan al deze mensen verloren? Voor je gevoel kan dat niet. Professor Kuitert zegt (op blz. 25 van zijn boek *Het algemeen betwijfeld christelijk geloof*): 'Ik denk - zo maar - aan de 130 miljoen Japanners van wie nog geen één procent het christelijk geloof aanhangt. Allemaal verkeerd bezig?'. Wie zijn wij, dat wij gelijk hebben? En wie is God dat Hij ontelbaar veel mensen verloren laat gaan? Zulke gedachten moeten we niet koesteren. God laat in zijn Woord heel duidelijk weten dat er alleen redding is voor wie gelooft in Jezus Christus. Aan dat Woord moeten we ons houden, ook al klinkt dat hard. Ik heb niet alleen het eerste gebod ter sprake gebracht, ik heb het ook gehad over het zevende gebod. Een vragensteller vindt dat jammer: er zijn immers tien geboden. Dat is waar. Er zijn ook meer zonden dan de zonde tegen het zevende gebod. Om die reden heb ik twee geboden behandeld. Ik heb heel bewust ook het zevende gebod uitgekozen, omdat we juist op het terrein van het seksuele leven zo kwetsbaar zijn, en omdat op dat terrein de verschillen heel groot zijn geworden tussen wat God zegt en wat de mensen doen.

Het zevende gebod moeten we niet harder maken dan het is. De Here vraagt niet dat getrouwde mensen koste wat kost bij elkaar blijven. Maar als een huwelijk kapot gaat, dan geldt dit gebod van God: óf naar elkaar terug, óf ongetrouwd verder. Dat is de regel (zie 1 Korintiërs 7:10 en 11). Er zijn twee uitzonderingen. In geval van overspel (Matteüs 19:9) en in geval van godsdienstige dwang (1 Korintiërs 7:15) mag een mens scheiden en hertrouwen. Verder niet. Voor ons gevoel is dat hard. We zullen ons daarin gewonnen moeten geven aan het Woord van God. Soms moeten we aanzien dat iemand dat weigert. Eén vragensteller heeft het daar heel moeilijk mee. Haar dochter is gescheiden en woont nu samen met een ander. Naar waarschuwingen wil ze niet meer luisteren. Ik zou zeggen: dan heeft waarschuwen ook geen zin meer. Bidden kan nog wel. En met de daad de liefde van Christus tonen, dat kan ook.

Gods gebod kan ons zwaar vallen. Ons gevoel kan ertegen in opstand komen. Op die manier kan de duivel toegang tot ons hart krijgen. Laten we gehoorzaam zijn aan de hele wet, het hele Woord van God. En laten we het niet aanpassen aan wat wij vinden of voelen.

In dit verband wil ik de volgende vraag bespreken: Is twijfel zo erg? 't Is toch een teken dat je ermee bezig bent?

Antwoord: Het ligt er maar aan. Heel wat mensen zijn ervan overtuigd dat de wereld niet geschapen is, maar in de loop van miljoenen jaren ontstaan is. Als zulke mensen gaan twijfelen, is dat een goed teken. Als een kind van God gaat twijfelen aan de macht van zijn hemelse Vader, is dat géén goed teken. Zulke twijfel kan er zijn. We zijn zwakke mensen. God weet, van wat voor makelij wij zijn. Hij weet heel goed dat ons leven ons soms zwaar valt. Hij heeft veel geduld met ons. Hij geeft ons allerlei middelen om de twijfel te overwinnen. We moeten onze twijfel nooit koesteren, maar de Here zoeken.

Eigen kerkelijke omgeving

Over het onderling contact in de eigen kerkelijke gemeente zijn twee soorten vragen gesteld.

Eén vraag gaat over de preek. Mag je zeggen dat je niets aan de preek gehad hebt?

Antwoord: Soms gaat een kerkganger verdrietig weer naar huis, want het was (weer) niks. Laat u troosten met de gedachte dat de kerkdienst méér is dan alleen de preek. Bid (ook van te voren!) om zegen voor uzelf en om wijsheid voor de predikant. Zoek verder het gesprek met anderen, want misschien hebt u niet goed geluisterd. Ga tenslotte ook naar de predikant. Het is belangrijk als hij op de hoogte is van uw verdriet, en zijn werk is niet volmaakt. Misschien is hij niet in staat tot beter werk. Dat betekent voor u, dat u zich meer moet inzetten om toch zegen te ontvangen uit de kerkdienst.

Dan heb ik nog drie vragen te beantwoorden over de onderlinge verhoudingen. Het gaat over onbegrip, over mensen die zonder bijbelse argumentatie vasthouden aan allerlei regels. Hoe moet je hiermee omgaan?

Laat ik puntsgewijs wat dingen noemen. Belangrijk is:

* gebed (Here, help ons, om elkaar op te bouwen),

- * begrip (waarom verdedigt iemand een bepaald standpunt?),
- * concentratie op de Bijbel (zoek geen teksten om andermans mening te bestoken, maar ga samen na wat de Here zegt), en
- * geduld (laten we elkaar niet opgeven; laten we ons niet terugtrekken in onze eigen schulp).

Ik wil ter afsluiting herinneren aan het Bondslied:

Zo, verbonden in de Here,
door zijn liefde aangespoord,
willen wij ons laten leren,
onderwijzen door dat Woord.

Als we zó met elkaar omgaan, geven we geen plaats aan de duivel.